

EINSPACH GÁBOR
IGAJSÁGÜGYI SZAKÉRTŐ

1054 Budapest
Honvéd utca 8. I.2.
einspach@artmagazin.hu
+ 36 209 359 889

EG-16092020-01

Budapest, 2020. szeptember 16.

Szakértői vélemény

Megbízó: MNB-Ingatlan Kft.

Megbízás tárgya: Vera Molnár műveinek értékelése

Felajánló: Vintage Galéria

A megbízási szerződés aláírását követően áttanulmányoztam a rendelkezésemre átadott dokumentációt, majd felvettem a kapcsolatot a képeket felajánló galériával. Azt követően elvégeztem a szükséges anyaggyűjtést, melynek elsődleges forrásai az internetes adatbázisokban, a forgalmazóknál, illetve a saját szakértői adattáramban tárolt adatok voltak. A szakvélemény alapja a felajánló galériában lefolytatott szemle, illetve a megbízótól megkapott lista volt, mely a megállapított becsértékekkel kiegészítve a szakvélemény elválaszthatatlan részét képezi.

Molnár Vera 1942-től 1947-ig járt a Magyar Képzőművészeti Főiskolára. 1946-1947-ig ösztöndíjasként Rómában tartózkodott, majd férjével, Molnár Ferenc pszichológussal Párizsban telepedett le. 1960-ban Garcia-Rosi Morellet-vel, Francisco Sobrióval, Joel Steinnelel, Yvarallal és férjével megalakította a Groupe de Recherche d'Art Visuel. 1967: a Párizsban az Institut d'Esthétique et des Sciences-ben dolgozó Art et Informatique csoport alapító tagja volt. 1979: a párizsi Georges Pompidou Központban működő Atelier de Recherches des Techniques Avancées-ben dolgozott. 1980-1990: a párizsi Centre de Recherche Experimental et Informatique des Arts Visuels (Université de Paris I.) alapítója és docense. Budapesti főiskolai tanulmányai alatt ismerte meg Paul Cézanne festését és a kubizmus törekvéseit. Első absztrakt festményeit 1946-ban készítette. 1948-ban Dürer *Melankóliá*című rézkarcától inspirálva geometrikus rajzokat készített. 1959-1968 között a "machine imaginaire" segítségével dolgozott, egy olyan szerkezettel, amely a számítógéphez hasonlóan a művészi alkotómunkában mintegy az emberi agyat helyettesíti. 1968-tól foglalkozik a számítógépes művészet lehetőségeivel, 1974-1976 között kidolgozta a "Molnár"-programot, amely a komputerművészet legkorábbi példái közé tartozik. Főiskolásként kubista, majd absztrakt képeket festett, az 50-es évek végéig erőteljesen kötődött a konstruktivista hagyományokhoz. Az 1960-as évektől a tudomány és a művészet határterületeit érintő munkássága az alapformákat, elsősorban a négyzetet transzformáló matematikai alapon bontakozik ki, az egymásra következő, egymásra hasonlító alkotásaiban mindig a minőségi változásra, a "fantasztikus eseményre" koncentrálva.

Einspach Gábor
1529
Igazságügyi szakértő

Molnár Vera az informatikát eszközként, a művészi alkotómunka felgyorsítójaként használja, egyben a művészet tradicionális fogalmától való elszakadás eszközeként. Az alapelemeket jelentő négyzet és a téglalap alakú formák kompozíciós rendjének meghatározása, a "tűrőhatárok" megjelölése után számítógéppel készíti el a kompozíció lehetséges variációit. A kontúrrajzoktól jut el a teljesen kitöltött formák felé, a kinyomtatott variációkból választja ki a végleges, vászonra szánt változatot. Ezekben a műveiben fordított eljárást is alkalmaz: a kép elkészítése után elemzi számítógéppel a további lehetséges variációkat.

A műtárgypiac vizsgálata

Fontos az érték megállapításánál a piac általános állapota, a kereslet és kínálat összefüggései. Az elmúlt időszakban egyre erősödő piacot látunk a magyar művészet kiemelkedő teljesítményei esetében, mely nem ritkán 200 millió forintot is meghaladó árakat jelenthet. A klasszikus piac vonatkozásában az értéksáv Munkácsy Mihály, Rippl-Rónai József vagy Csontváry Kosztka Tivadar esetében ezt messze meghaladó nagyságú is lehet. Ugyanakkor nagy jelentőségű, múzeumi rangú remekművek rendkívül ritkán kerülnek a műtárgypiacra. Magyarországon az aktuális kulturpolitikának, az állami vásárlásoknak és az erősödő gyűjtői érdeklődésnek köszönhetően nagyon jelentős felértékelődés figyelhető meg a nemzeti festészet vonatkozásában. Általánosságban kijelenthető - persze nem ismerve a járvány következményeit -, hogy a magyarországi műtárgypiac a 2008-as válság óta eltelt időszak legjobb periódusát éli. A klasszikus és modern művek piacán folyamatosan születnek az életműrekordok, a háború utáni és kortárs művészet piac pedig, követve a nemzetközi trendeket, soha nem látott prosperitásban él. Az elmúlt évek magyar kulturális sikertörténete a hatvanas-hetvenes évek magyarországi neo-avantgárd törekvéseinek karrierje. Az aukciós házak utóbbi időben a háború utáni és kortárs művészet területén megélénkült aktivitása pedig újabb vevőket, gyűjtőket vonz erre a területre. A nemzetközi piac legdinamikusabb szegmense a háború utáni és kortárs művek piaca, itt a legmagasabb az árindex növekedése és a teljes forgalom szempontjából is ez az egyik legfontosabb időszak. A magyar születésű, itthon tanult, de külföldre emigrált művészeink, mint Reigl Judit vagy különösen Hantai Simon elképesztően magas, Hantai esetében akár sokmillió eurós árai az itthon élő

Elnöki Helyettes
5529
Kulturális Szakértő

művészek, az egész magyarországi kortárs árszínvonalára is pozitívan hat, erősíti a gyűjtők és a befektetési szándékú vásárlók bizalmát a piacon. Mára a világ legfontosabb kánonképző múzeumainak gyűjteményébe eljutottak olyan itthon élő klasszikusai az Iparterv generációnak, mint Keserű Ilona, Mauer Dóra, Nádler István, Bak Imre vagy Jovánovics György alkotásai, és ez a műkereskedelmi árakban gyakran többszörös áremelkedést jelentett. Nem kérdés, hogy a kelet-európai művészetre irányuló egyre nagyobb nemzetközi figyelem előtérbe helyezheti a fenti művészek későbbi alkotói periódusainak eredményeit is, sőt, a kortársaik művészetét is. A tavaly nyáron nyíló, az eredeti tervek szerint közel egy évig tartó Mauer Dóra kiállítás a londoni Tate Modern-ben fontos állomása volt ennek a folyamatnak, sőt, a legfrissebb hírek szerint a tárlat egész évében látható lesz, csak 2021-ben zár be. Nagyon fontos impulzus volt a háború utáni és kortárs piac részére a Virág Judit Galéria tematikus, kifejezetten ezt a szegmenst célzó árverése, ahol már jól látható volt egy addig a klasszikus és modern magyar képzőművészet iránt érdeklődő gyűjtők bekapcsolódása. A nemzetközi piacra az elmúlt évtizedben folyamatosan áramlott a pénz, elsősorban a kiemelkedő, múzeumi rangú művek értek el sokszor elképesztően magas rekordárakat. Jól megfigyelhető az a tendencia, mely nemcsak ezek felkutatására, de körüknek bővítésére is vonatkozik. Ennek része a kelet-európai művészet felértékelődése, a graffiti térhódítása, de még a modern mesterek piacán is bővül a legdrágább művészek listája. Jó példa erre az európai modernizmus eddig második vonalba tartozó mesterei piacra kerülő legjobb műveinek rekordárai vagy az ázsiai, elsősorban kínai mesterek sokszoros áremelkedése is.

Az érték meghatározása

A forgalmi érték meghatározásánál figyelembe vettem az alkotó elhelyezkedését a magyar és nemzetközi művészeti kánonban és a képek elhelyezkedését Vera Molnár életművében. Az értéket befolyásolta a képek mérete, technikája és állapota is, és jelentős mértékben határozta meg az egyes művek készítési ideje.

Vera Molnárt a nemzetközi piacon a Vintage mellett a svájci Galerie la Ligne, a francia Galerie Onoris-Florent Paumelle is képviseli, de a londoni The Mayor Gallery is árulja a műveit. Képei a világ legjelentősebb múzeumaiban vannak jelen, a komputerművészet úttörőjének számít, az egyetemes művészettörténeti kánonban fontos helyet foglal el. A vizsgált művek vonatkozásában kijelenthető, hogy azok múzeumi rangú alkotások, melyek bármely magyar és nemzetközi közgyűjteményhez egyaránt méltóak lennének. Az elérhető adatok alapján Vera Molnár művészetének magyarországi közgyűjteményi szerzeményezése nem volt folyamatos az elmúlt évtizedekben.

Megvizsgáltam a műtárgypiac jelenlegi helyzetét és az adott alkotóra vonatkozó kereslet és kínálat összefüggéseit. Kortárs művészet esetében meghatározó a művész képviselő galéria árképzése. Vera Molnárt, francia és amerikai galériák mellett, hosszú ideje a képeket felajánló Vintage Galéria képviseli, mely az egyik piacvezető, nemzetközi vásárokon aktív kortárs magyar galéria. A galériát vezető Pöcze Attila eddigi munkája is garancia arra, hogy Vera Molnár árai a jövőben tovább nőjenek és folyamatos nemzetközi szereplése biztosítva legyen.

Vera Molnár árképzése többek között a Vintage Galériának köszönhetően következetes, az értéknövekedés jól nyomon követhető. A galéria többször mutatta be Vera Molnár művészetét kiállításokon és nemzetközi vásárokon is, a felejtett művek értékének meghatározásában az ottani árlisták sokat segítettek.

Vera Molnár műveinek árát elsősorban az elsődleges piacon történő folyamatok határozzák meg, árveréseken alig szerepelnek művei. Az aukciókon elért árak meglehetősen széles skálán mozognak, nagyban függenek az értékesítés körülményeitől. A művész képei az árveréseken jellemzően nem érik el az elsődleges piaci szintet, de ez élő művészek

esetében ez műtárgypiaci jellegzetesség. A korai, csak nagyon ritkán hozzáférhető művekre ez nem érvényes, de ezek közelmúltbeli aukciós szereplésére nem is találtam példákat. Ugyanakkor az elsődleges piacon Vera Molnár esetében emelkedő tendenciát mutató, stabil és következetes árképzés valósul meg. Az árképzés alapja az a táblázat, mely méret szerint határozza meg a Vera Molnár művek minimum árát a nemzetközi piacon, ez a galériák árképzésének alapja, melytől csak felfele térhetnek el.

Peintures sur toile / paintings on canvas				
date	jusqu'en 1968	de 1969 à 78	de 1979 à 90	1991 et après
30 x 30 cm	22 000 €	16 500 €	11 000 €	5 500 €
40 x 40 cm	32 000 €	24 000 €	16 000 €	8 000 €
50 x 50 cm	38 000 €	28 500 €	19 000 €	9 500 €
100 x 50 cm / 75 x 75 cm	60 000 €	45 000 €	30 000 €	15 000 €
80 x 80 cm	72 000 €	54 000 €	36 000 €	18 000 €
100 x 80 cm	76 000 €	57 000 €	38 000 €	19 000 €
100 x 100 cm	88 000 €	66 000 €	44 000 €	22 000 €
110 x 110 cm	92 000 €	69 000 €	46 000 €	23 000 €
1,50 x 1,50 m	120 000 €	90 000 €	60 000 €	30 000 €
3 toiles de 50 x 65 cm	-	-	66 000 €	33 000 €
1 x 2 m/ ensemble de 2 toiles de 1x1 m	-	-	73 000 €	36 500 €
10 toiles de 40 x 40 cm	-	-	88 000 €	44 000 €
2 x 2 m/4 toiles de 1 x 1 m	-	-	120 000 €	60 000 €

A szakértői értékmeghatározás módszere

Az eddigi szakértői munka során felgyűlt, a szakértői adattárban található, valamint a forgalmazóknál lefolytatott szemléken összegyűjtött adatokat beépítettem az érték meghatározásába. A szakvélemény kialakításánál figyelembe vettem a szakirodalomban és az internetes adatbázisokban található adatokat is, a művész életrajzánál a hivatalos önéletrajzokat, illetve az artportal.hu és a wikipedia.hu vonatkozó szócikkeit is használtam. Az árak kialakításához megvizsgáltam a műtárgypiac jelenlegi helyzetét és az adott alkotóra vonatkozó kereslet és kínálat összefüggéseit. A képek állapota szintén fontos tényező volt az érték kialakításánál. A vizsgált művek a szemle időpontjában egytől egyig kiállításra alkalmas, kitűnő állapotban voltak, restaurátori beavatkozást nem igényelnek.

Összegzés

A szakvéleményben szereplő képek összesített bruttó alsó becsértékét 112 000 000 forintban, bruttó felső becsértékét 146 400 000 forintban határozom meg. Fenti értéksávokban törénő megállapodás reális, megfelel a jelenlegi műtárgypiaci viszonyoknak. A képek eredetiségéhez nem fér kétség, az összes mű szerepel a művész oeuvre katalógusában. Egyértelműen kijelenthető, hogy a szakvélemény mellékletében szereplő Vera Molnár művek mindegyike eredeti, hiteles kép, a művész sajátkezű alkotása, a felajánlott anyag pedig jól reprezentálja Vera Molnár munkásságát.

Einspach Gábor
5528
Képzőművészeti Szakértő

Kép	Művész	Cím	Technika	Méret	Évszám	Azonosító	Bruttó alsó becsérték	Bruttó felső becsérték
	Molnár Vera	Töredék	akril, vászon	50x50 cm egyenként	2010-12	MV610	5 000 000,00 HUF	6 000 000,00 HUF
	Molnár Vera	Hat részre osztott négyzet	akril, vászon	50x50 cm	2018	MV555	3 000 000,00 HUF	4 000 000,00 HUF
	Molnár Vera	Ilonok	olaj, vászon	110x110 cm	1962-66	MV550	28 000 000,00 HUF	35 000 000,00 HUF
	Molnár Vera	A kör négyesőgesítése	olaj, vászon	110x110 cm	1962-64	MV551	28 000 000,00 HUF	35 000 000,00 HUF
	Molnár Vera	Lassú forgó mozgás 1-3	akril, vászon	80x80 cm egyenként	1957-2013	MV560-1-2-3	15 000 000,00 HUF	22 000 000,00 HUF
	Molnár Vera	Electra	papír, tus	29.5x42 cm	1983	MV618	1 800 000,00 HUF	2 400 000,00 HUF
	Molnár Vera	Electra	papír, tus	29.5x42 cm	1983	MV619	1 800 000,00 HUF	2 400 000,00 HUF
	Molnár Vera	Electra	papír, tus	29.5x42 cm	1983	MV621	1 800 000,00 HUF	2 400 000,00 HUF
	Molnár Vera	Electra	papír, tus	29.5x42 cm	1983	MV622	1 800 000,00 HUF	2 400 000,00 HUF
	Molnár Vera	Négyzetes struktúrák	papír, tus	30x28 cm	1987	MV614	1 800 000,00 HUF	2 400 000,00 HUF
	Molnár Vera	Négyzetes struktúrák	papír, tus	49x40 cm	1986	MV570	2 500 000,00 HUF	3 200 000,00 HUF
	Molnár Vera	Hipertranszformációk	papír, tus	55x36 cm	1976	MV575	2 500 000,00 HUF	3 200 000,00 HUF
	Molnár Vera	Négyzetes struktúra 1-3	papír, tus	55x36 cm egyenként	1974	MV557-559	7 000 000,00 HUF	10 000 000,00 HUF
	Molnár Vera	1% rendezetlenség	papír, tus	50x36 cm egyenként	1976	MV511-515	12 000 000,00 HUF	16 000 000,00 HUF
Összesen	14 db						112 000 000,00 HUF	146 400 000,00 HUF